

ARXIU DIOCESÀ

ARXIU CAPITULAR DE
LA CATEDRAL

BIBLIOTECA DIOCESANA
DEL SEMINARI

GIRONA

memòria 2019

1. L'edifici del Seminari, al servei de la formació i la cultura

En diverses memòries anuals de l'arxiu i la biblioteca hem anat donant notícia de les diverses intervencions per adequar espais de l'edifici del Seminari als serveis necessaris per a la concentració que s'ha anat fent, des del 2007 al 2014, en l'edifici de la Pujada de sant Martí 12, de l'Arxiu diocesà juntament amb tots els arxius parroquials de més de 100 anys, de l'Arxiu capitular de la Catedral i de la Biblioteca diocesana del Seminari, ja instal·lada històricament allà, que també ha incorporat els fons bibliogràfic de la Catedral, de diverses parròquies i de persones particulars, especialment preveres diocesans. Aquesta instal·lació conjunta ha estat possible perquè actualment la formació dels candidats al presbiterat de la diòcesi de Girona es realitza al Seminari interdiocesà i a l'Ateneu universitari Sant Pacià, situats a Barcelona. Però tot mantenint en l'edifici de Girona una planta dedicada a les necessitats del Seminari, especialment com a residència pels seminaristes quan són a la diòcesi, i una altra planta dedicada a la formació teològica dels laics i religiosos amb l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona.

Fent un balanç, actualment veiem dedicada la planta baixa de forma exclusiva, a més de porteria, com a espai per als fons documentals en la fase prèvia a la seva classificació i catalogació i per a la gestió dels duplicats de la biblioteca.

La primera planta, a més de l'església de Sant Martí i la seva sala polivalent adjunta, i la segona planta contenen el dipòsit de la biblioteca, que amb tres nivells, acull prop de 70.000 volums, cinc dipòsits arxivístics, en dos nivells (quatre amb una capacitat d'uns 600 metres lineals de documentació cadascun d'ells en armaris compactes i un amb 200 calaixos per a la conservació dels pergamins), i els altres serveis: la sala de treball de catalogació, les instal·lacions de la maquinària reguladora de la temperatura i humitat, la sala per a tractament i restauració dels documents i cinc espais

per a diversos fons bibliogràfics. També a la segona planta hi ha el Museu bíblic, obra de caràcter pedagògic creada pel Dr. Albert Vidal, que fou professor de Sagrada Escripura.

La tercera planta la veiem dedicada a la formació i l'estudi: les aules de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona, i la Sala de Consulta pels investigadors dels arxius i els lectors de la biblioteca.

La quarta planta, remodelada fa pocs anys, es troba destinada a residència del Seminari diocesà.

I finalment la cinquena planta té l'antiga Aula Magna, remodelada juntament amb els nous dipòsits arxivístics, com espai de futura sala de consultes, conté els antics armaris històrics arxivístics i alhora, com per contrast, les instal·lacions informàtiques generals. La resta de la cinquena planta està destinada a magatzem de fons bibliogràfics, especialment de revistes.

2. La cooperació amb els altres arxius

L'any 1975, per articular la relació i la cooperació entre les persones que treballen en els arxius eclesiàstics de Catalunya, es va crear el Secretariat d'arxivers eclesiàstics de Catalunya. En els inicis aplegava els arxivers dels arxius diocesans i capitulars, però més endavant s'hi afegiren els arxivers dels arxius monàstics i dels instituts religiosos, i fins i tot arxivers d'alguns arxius parroquials d'importància. Per tal d'estructurar millor aquesta situació i obrir noves possibilitats de cooperació i estudi, més enllà de les habituals trobades anuals, aquest any 2019 s'ha aprovat un Reglament intern, en el que també es preveu la creació d'un Seminari de recerca en la Facultat Antoni Gaudí de l'Ateneu universitari de Sant Pacià per vehicular-hi activitats d'investigació, estudi i suport tècnic als arxivers.

Per a tot aquest treball de reestructuració del Secretariat d'arxivers eclesiàstics, durant any 2019 s'han celebrat tres reunions plenàries: dues d'extraordinàries, el 3 d'abril i el 5 de juny, en el Seminari de Barcelona; i la trobada anual, el 2 de juliol al Bisbat de Lleida.

Pel que fa al Procés participatiu del Pla d'Arxius i Gestió Documental de Catalunya, impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, els dos arxivers dels nostres arxius van participar en la taula de debat territorial de les comarques de Girona que va tenir lloc el 27 de febrer a l'Arxiu històric de Girona; i el director, representant els arxius eclesiàstics de Catalunya, va participar en la taula 9 sobre la organització del Sistema d'Arxius de Catalunya, que es va celebrar l'11 de juliol al Palau Moja de Barcelona.

3. Els arxius musicals

Després d'anys de treball d'un equip dirigit pel Prof. Josep M. Gregori, de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'any 2019 ha sortit la publicació del catàleg de totes les obres musicals de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Girona, volum 10 de la col·lecció Inventaris dels fons musicals de Catalunya, de 984 pàgines, editat per la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans, amb la col·laboració del Capítol Catedral de Girona i del Ministeri de Ciència i Innovació. L'obra abasta les obres musicals dels mestres de Capella de la Catedral des del segle XVII al segle XX, i també incorpora el catàleg fet a l'Arxiu Capitular dels llibres de Cor i els cantorals.

Amb la publicació del catàleg de l'Arxiu musical de la Catedral s'ha clos el treball d'organització d'aquest arxiu portat a terme en els anys anteriors; però durant aquest any també s'ha completat l'organització, catalogació o inventari dels altres arxius musicals conservats a l'Arxiu diocesà.

En primer lloc, per part del Prof. Josep M. Gregori de l'UAB i dels seus col·laboradors Sra. Anna M. Anglada i Sr. Carles Badal, s'han organitzat i catalogat els fons musicals de Casa Carles, de les parròquies de Sant Feliu de Girona, la Bisbal i Santa Pau i el fons Mn. Narcís Figueres. El catàleg d'aquests fons seran objecte d'una publicació dintre la col·lecció d'Inventaris dels fons musicals de Catalunya, durant el proper any 2020. Pel que fa al fons musical de la parròquia de Castelló d'Empúries, també a l'Arxiu diocesà, el 2013 se'n publicà el catàleg en el volum 7 dels Inventaris dels fons musicals de Catalunya.

En segon lloc, s'ha comptat amb el treball del Sr. Nil Fernández per organitzar i inventariar els altres fons musicals: del Seminari diocesà de Girona i de les parròquies del Mercadal de Girona i de Sant Feliu de Guíxols, a més d'un fons de diverses provinences. En aquest cas els inventaris es podran consultar a la Sala de consulta de l'Arxiu.

Igualment cal assenyalar que paral·lelament, a la Biblioteca, durant el present any s'ha completat la catalogació les seccions de Música: secció 78 (llibres) i secció 780 (partitures impreses), que es varen organitzar el passat 2018.

D'aquesta forma en acabar l'any 2019, tot el conjunt de documentació musical, sigui manuscrita o impresa, tant dels dos arxius com de la biblioteca, gràcies als catàlegs o inventaris, es troba a disposició de la consulta de les persones interessades.

4. Adquisició de mobiliari

Una actuació extraordinària d'aquest any ha estat l'adquisició de 12 bucs de planeres amb 5 calaixos cadascun. Aquestes planeres han completat les que l'any 2015 va aportar el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, dintre un pla d'aquell moment de col·laborar en el

mobiliari arxivístic de les noves instal·lacions. També s'han adquirit dues estanteries per a guardar els 440 rotlles de pergami.

Amb aquest dipòsit de planeres a punt, ara s'hi podrà anar col·locant ja definitivament el conjunt d'uns 45.000 pergamins que abraça des del segle IX fins al segle XX: els de l'Arxiu diocesà, dels que cal destacar els pergamins de la Mitra, de la col·legiata de Sant Feliu de Girona, de diverses parròquies i monestirs i els més nombrosos del fons de la Pia Almoina; i els de l'Arxiu capitular de la Catedral.

També ha estat possible completar l'armari antic de l'Arxiu de Sant Feliu de Girona. Amb el trasllat de l'Arxiu diocesà, fa uns anys, des de l'edifici del carrer Bellmirall a l'edifici del Seminari, també s'hi anaren traslladant els diversos armaris antics que s'hi conservaven com el de la Mitra del 1606 o el de la Pia Almoina del segle XVIII. El darrer armari arxivístic reinstal·lat a l'Arxiu diocesà fou el de l'antiga Col·legiata de Sant Feliu de Girona, del segle XVII. Com els altres armaris fou restaurat per Antiguitats Canal d'Olot, en aquest cas el 2012. Però a l'armari restaurat li mancaven dues portes dobles; havien desaparegut, no es trobaven en el magatzem del restaurador. I heus ací que en aquest estiu del 2019, quasi set anys després, aparegueren a la venda per internet, per part de l'esmentat restaurador. L'Arxiu diocesà, informat d'aquest fet, s'apressà a adquirir-les per mitjà d'una persona particular, per tal d'evitar la seva possible desaparició amb una venda de caràcter fraudulent.

5. Ingressos

5.1. Ingressos a l'Arxiu

Dintre el 2018, l'Arxiu rebé el *Liber Privilegiorum* del 1309 de les abadies d'Amer i Roses unides, com a donació dels esposos Sr. Manel Nadal Oller (†) i Sra. Montserrat Farreras Forns, per mediació dels seus fills Joaquim, Josep, Ferran,

Jordi, Manel, Rafel, Mª Teresa, Jaume, Toni (†), Anna, Mercè i Elena Nadal Farreras. Amb aquesta donació l'Arxiu disposa del text del Llibre dels Privilegis d'inicis del segle XIV, ja que fins ara només disposava del text d'una còpia del segle XVIII.

Ja en el 2019, la Sra. Anna Garriga i Palau, de Malgrat de Mar, ha fet donació d'un llibre del s. XVII: *Llevador dels Aniversaris fundats en la Isglésia Paroquial de Sant Esteva de Massanas, Bisbat de Gerona y batllia de Orri (1661)*. Conté, a més, notes de documents de l'heretat de Mn. Francesc Pasqual, rector de Massanes i després beneficiat d'Hostalric, de béns que tenia personalment o havia adquirit en nom dels personats que posseïa (1379-1681). I també d'un pergami amb un trasllat del s. XIV d'un document de 1416 consistent en la *venda atorgada per Guillem de Vinyoles, ciutadà de Girona, a favor de Guillem Pere Carreradevall, de Llorà*.

També han ingressat llibres i lligalls de les parròquies d'Agullana, Breda, Centenys, Cabanes, Fontcoberta, Gaserans, Grions, Massanes, Saldet, Sant Feliu de Buixalleu, Serinyà, Usall, la Vajol, Vilabertran i Vilarnadal.

El Prof. Josep M. Gregori ha fet donació del fons musical de Mn. Narcís Figueres, organista de Sant Daniel en el s. XIX, provinent del seu oncle P. Marc Gregori, carmelita descalç d'Igualada. Aquest fons musical serà publicat, juntament amb altres fons de l'Arxiu diocesà, en un proper volum dels Inventaris dels fons musicals de Catalunya.

S'ha adquirit un pergami del 1356 amb capbreuacions a favor de Ramon de Clota, paborde de l'Almoina del Pa de la Seu de Girona, de cinc persones de Girona i una de Riudellots de la Creu, que provindria del fons de la Pia Almoina.

5.2. Ingressos a la Biblioteca

Durant l'any 2019 s'han adquirit un total de 135 obres. Les que pertanyen a col·leccions rebudes per subscripció (BAC

Maior i BAC Normal, Bernat Metge, Biblioteca de Estudios Bíblicos, El Credo comentado por los Padres de la Iglesia, Cuadernos Bíblicos, etc.), remarcant l'adquisició de les obres de la *BAC Normal* que mancaven a la col·lecció. Altres obres diverses, algunes de les quals s'ha anat donant notícia per mitjà de la pàgina Web, i de les que assenyalen: els darrers volums publicats de l'*Enchiridion Vaticanum*, el *Manuale di araldica ecclesiastica nella Chiesa Cattolica* d'Andrea Cordero Lanza di Montesemolo, *La Historia de los judíos* de Simon Schama (2 vols.), *Episcopologio español (1700-1867)* de Vidal Guitarte, o diverses obres d'exegesi bíblica de l'editorial Verbo Divino. També s'ha rebut com obsequi de l'autor Ramon Ordeig el *Cartulari Major, dit Llibre Verd, del Monestir de Cuixà. Assaig de reconstrucció*.

S'han incorporat llibres i revistes provinents de les següents donacions personals: del bisbe Mons. Francesc Pardo, Mn. Pere Bellvert, Sr. Ramon Bosch, Mn. Martirià Brugada, Mn. Pere Carreras, Sr. Joan Ferrer, Mn. Jordi Font, Mn. Pere Gubau (†), Mn. Joan Naspleda, Mn. Joaquim Pla (†), Mn. Josep Planas (†), Sr. Jaume de Puig, Mn. Joan Robé, Mn. Enric Sala, Mn. Àngel Sunyer (†) i Sr. Joan Villar. Igualment diversos historiadors han fet donació d'obres que han publicat durant l'any: Sr. Juan Bautista Codina Bas, Sr. Alexander Fidora, Sr. Josep Maria Gregori, Sr. Elvis Mallorquí, Sr. Arnald Plujà, Sr. Àngel Rodríguez, Sr. Pep Vila, Mn. Ernest Zaragoza.

També llibres i revistes provinents de diverses institucions: Institut Superior de Ciències Religioses de Girona, Parròquia de Breda, Parròquia de Cruïlles, Parròquia de Massanes, Diputació de Girona, Facultat de Teologia de Barcelona, Fundació Noguera, Fundació Josep Irla, Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Institut d'Estudis Gironins, Centre d'estudis comarcals de Banyoles, Arxiu municipal de Tossa, Monestir de Montserrat, Ajuntament de les Planes d'Hostoles, Arxiu Episcopal de Vic, Museu Diocesà de Solsona.

6. Treballs

6.1. Treballs a l'Arxiu Diocesà

S'ha ordenat, etiquetat i catalogat en el programa informàtic 1468 unitats documentals corresponents a documentació sacramental de les parròquies de Llofriu, Marenyà, Masarac, Medinyà, Miànigues, Monells, Oix, Platja d'Aro, Riudellots de la Selva, Rabós d'Empordà, Riumors, Sadernes, la Sala, Sales de Llierca, Salitja, el Sallent, Salt, Sant Andreu Salou, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Cebrià dels Alls, Sant Climent d'Amer, Sant Climent Sescebes, Sant Cristòfol les Fonts (Olot), Sant Dalmai, Sant Esteve de Bas, Sant Esteve de Llémena, Sant Feliu de Boada, Sant Feliu de Pallerols, Sant Feliu de Guíxols, Sant Gregori, Sant Iscle d'Empordà, Sant Joan de Mollet, Sant Jordi Desvalls, Sant Julià de Boada, Sant Julià de Ramis, Sant Julià del Llor, Sant Llorenç de la Muga, Sant Llorenç de les Arenes, Sant Marçal de Quarantelles, Sant Martí del Clot, Sant Martí Sesserres, Sant Martí Vell, Sant Miquel de Campmajor, Sant Miquel de Cladells, Sant Miquel de Fluvià, Sant Miquel de Pineda, Sant Mori, Sant Pere Espuig, Sant Pol de Mar, Sant Privat de Bas, Sant Quirze de Colera, Sant Sadurní de l'Heura, Sant Salvador de Bianya, Sant Tomàs de Fluvià, Santa Coloma de Farners, Santa Cristina d'Aro, Santa Eugènia de Vila-romà (Palamós), Santa Llogaia d'Àlguema, Santa Maria de Camós, Santa Pau, Santa Pellaia, Santa Seclina, Sarrià de Dalt i Sarrià de Ter, Saus, les Serres, Selva de Mar, Serra de Daró, Siurana, Solius, Sords, Taialà, Tarabaus, Terradelles, Terrades, Tordera, el Torn, Torrent, Torroella de Fluvià, Torroella de Montgrí, Tortellà, Ullà, Ullastret, Ultramort, Vall del Bac, Vall-llobrega, Vallmanya, Valveralla, Ventalló, Verges, Vidreres, Vilacolum, Viladamí, Viladasens, Vilademires, Vilafreser, Vilajuïga, Vilamacolum, Vilamaniscle, Vilamarí, Vilarig, Vila-robau, Vila-sacra, Vilatenim, Vilaür, Vilavenut, Vilert, Vilobí d'Onyar, Vilopriu i Vulpellac; la documentació no sacramental de les parròquies de Camós, Castell d'Empordà, Castellar de la Muntanya, Esclanyà,

Foixà, Garrigàs, Garrigoles, Ginestar, Llers, Lliurona, Llofriu, Llorà, Lloret de Mar, Madremanya, Malgrat de Mar, Masarac, Matajudaica, Medinyà, Miànigues, Mollet de Peralada, Monells, Montagut, Montiró, Montnegre, Mont-ràs, Oix, Ollers, Olot (Sant Esteve), Peralada, Riumors, Sant Esteve de Llèmena, Sant Llorenç de les Arenes, Sant Miquel de Pera, Sant Pere Pescador, Santa Pau, Talaixà i Ventalló; i igualment tota la documentació (sagramental i no sagramental) ingressada durant l'any 2019 procedent de les parròquies d'Agullana, Breda, Centenys, Cabanes, Fontcoberta, Gaserans, Grions, Massanes, Saldet, Sant Feliu de Buixalleu, Serinyà, Usall, la Vajol, Vilabertran i Vilarnadal.

També s'han introduït en el programa informàtic 521 unitats documentals de diverses seccions: 5 informes de visites pastorals (1919-1954), un llibre i un lligall de sínodes diocesans (1502-1535), 277 dispenses matrimonials d'impediment (1809-1817), 235 llibres de Definicions i Causes pies (1469-1935), 2 llibres de patrimonis de beneficis. Igualment s'han revisat 26 processos moderns.

S'han netejat i instal·lat als nous compactes del dipòsit 26 metres lineals de llibres i lligalls del fons de la col·legiata de Sant Feliu de Girona.

En la captació i tractament fotogràfic de documentació d'arxiu, per part dels Srs. Eduard i Alfons Martinell, durant aquest exercici, s'han realitzat 82.600 captacions corresponents a 535 llibres o lligalls (parroquials, dispenses de proclames i d'impediment i altra documentació). El Sr. Pere Trijueque s'ha encarregat del tractament informàtic per tal de posar-ho a disposició de la consulta pública.

6.2. Treballs a l'Arxiu Capitular

S'han introduït al programa informàtic els registres de 582 pergamins corresponents a la Sèrie General de l'Arxiu

Capitular (834-1200), elaborats fa uns anys per Mn. Gabriel Roura (†) i revisats ara pel Dr. Jaume de Puig. També s'han introduït els registres de 1121 pergamins i rotlles corresponents a la sèrie Dignitats i Beneficis de la Seu (1047-1670) elaborats per Mn. Josep Maria Marquès (†) i que formaven part de la sèrie de l'Arxiu Diocesà: Fons incorporats, Pergamins de la Seu.

Així mateix s'han introduït 265 unitats documentals del Ferial, Capellanies i de la Causa Pia Jaume d'Agullana (també anomenada Sagristia d'Agullana), seccions que s'havien revisat i catalogat en aquests anys anteriors.

6.3. Treballs a la Biblioteca

Al llarg de l'any 2019 s'han catalogat 836 nous llibres, dels quals 135 han estat de compra, 167 procedents del fons de la Catedral i 234 procedents del fons de la mateixa biblioteca. Els 300 restants provinents de donacions d'entitats de la diòcesi o civils, i de particulars.

Durant els primers mesos de 2019 es va acabar la catalogació de les seccions 78 (Música) i 780 (Partitures musicals), que s'havien revisat i començat a recatalogar a finals de 2018.

La resta de l'any, a més de les tasques pròpies de l'activitat diària i de la incorporació de novetats, s'ha unificat tota la col·lecció de la *Biblioteca de Autores Cristianos (BAC)*, fins ara dispersa pel fons de la biblioteca, en una sola secció. S'han recatalogat tots els volums, substituït els que estaven malmesos per l'ús i adquirit els títols que faltaven per completar la col·lecció.

El dipòsit general de la biblioteca, construït en gran part sota el pati de l'edifici del Seminari, ha sofert algunes vegades filtracions d'aigua. Com a conseqüència d'aquests episodis d'humitat durant el 2018 es va detectar, en alguns llibres

(especialment els enquadernats en pergamí i pell) de les seccions situades en la part més baixa, la presència de fongs que afectaven la seva part externa. Per això, a més de les mesures tècniques per evitar les filtracions, es va prendre la determinació de traslladar a un altre dipòsit més estable la part de les seccions corresponent als llibres d'Antiquària (anterior al 1900). Aquest trasllat va precedir d'una neteja i tractament dels llibres afectats. Durant aquest any 2019 s'ha actuat en els llibres de la secció 91 (Geografia) i d'una part de la secció 93 (Història); per aquesta tasca s'ha comptat amb el treball de la restauradora Sra. Ariadna Olivé.

6.4. Col·laboradors

En el capítol de voluntaris, un any més cal agrair el treball de digitalització que estant duent a terme els Srs. Eduard i Alfons Martinell; i al Sr. Pere Trijueque, el treball de preparació de les imatges digitals per a la seva consulta a intranet en la Sala de consulta, així com la preparació dels buidatges de documentació per a la seva consulta per mitjà de la pàgina Web. En acabar l'any s'ha incorporat com a voluntari el Sr. Pere Peya, que col·laborarà en la reestructuració de les col·leccions de goigs.

Igualment cal agrair els Srs. Lluís Codina, Martí Fàbregas i Anton M. Masó el seu treball de construcció d'un aparell per a la digitalització de llibres de gran format i la seva donació a l'Arxiu.

Durant els primers mesos d'aquest any també s'ha comptat amb la col·laboració de l'estudiant en pràctiques Sra. Clara Coll, dintre el conveni amb la Universitat de Girona.

7. Restauracions

Continuant la col·laboració, iniciada fa anys, amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de

Catalunya, s'han rebut 73 pergamins, 13 documents en paper i 10 gravats, restaurats en aquests darrers cursos pels seus alumnes. Els pergamins que van des del 1208 al 1686 formen part de l'Arxiu Diocesà. La majoria provenen de l'antiga canònica de Vilabertran, alguns altres de Castelló d'Empúries o un d'ells és un document del segle XIV signat pel papa Benet XIII a Avinyó. Els documents en paper pertanyen al fons de la Pia Almoina; i els gravats dels segles XVIII i XIX són de la col·lecció de la Biblioteca diocesana del Seminari. Expressem l'agraïment als alumnes i professors de l'Escola pel treball realitzat, que ajuda a la conservació del patrimoni documental del nostre arxiu i biblioteca i d'una manera especial aquell que el pas del temps ha danyat.

Durant l'any 2019, a l'Estudi B2 de Barcelona s'ha restaurat un volum de Comptes dels Aniversaris Presbiterals de 1576-1577 de l'Arxiu Capitular de la Catedral. El llibre es trobava en un estat de degradació important provocat pels tèrmits i pels corcs, amb grans pèrdues de paper. També les tintes metal·loàcides havien provocat enfosquiment, corrosió i acidesa del suport. La restauració ha significat el desmuntatge del volum, neteja humida, desacidificació, reaprest, reintegració en polpa de paper, laminació, reintegració del suport i, finalment, una nova enquadrernació en pergami seguint les mateixes pautes de l'original. El cost d'aquesta restauració ha estat de 3.605,80 €, a càrrec del Capítol Catedral de Girona.

El Taller de Restauració de Document Gràfic del Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona ha portat a terme aquest any la restauració de dos volums del segle XIV de l'Arxiu Diocesà. El primer, format per dos conjunts documentals: el *Regestum litterarum* del 1332, que aplega còpies de les lletres episcopals trameses, i el *Notularum dels sotscol·lectors* del 1336, que s'encarregaven del cobrament de les rendes dels beneficis vacants. El segon volum recull els *Testimonis sobre la vida i els costums de peticionaris de beneficis* dels anys 1342-1343. Aquests volums tenien moltes pèrdues de consistència i trencaments ocasionats per l'acció

de la humitat i pels atacs d'insectes xilòfags, a més d'haver perdut la seva enquadernació. El cost d'aquestes restauracions ha estat de 2.855,84 €. També aquest any s'ha rebut, restaurat per aquest taller, el llibre de *Testaments I* (1348-1497) de la parròquia de Cogolls, que formava part d'un conjunt de llibres portats a restaurar en anys anteriors.

El Centre de Restauració de la Generalitat de Catalunya a Valldoreix, ha tractat en la càmera d'anòxia un conjunt de llibres que presentaven afectacions per fongs, i n'ha efectuat una neteja. Han estat un total de 103 volums (20 llibres de registres sacramentals parroquials, 15 manuscrits medievals, 1 incunable, 38 llibres impresos del segle XVI, uns altres 20 d'Antiquària i 9 partitures musicals). El cost del tractament ha estat de 3.872 €. D'aquests llibres n'han restat en el Centre per a una restauració propera: un llibre imprès del segle XVI, 5 llibres parroquials i un llibre de cor del segle XVII de la Catedral.

En el taller de la Sra. Imma Pera s'ha restaurat una capsa en forma de llibre, estoig d'una Bíblia francesa del segle XIX de la Biblioteca, provinent de Casa Carles. També s'hi han restaurat dos gravats sobre seda de certàmens acadèmics, amb uns marcs amb florons daurats. El cost d'aquestes intervencions ha estat de 763,20 €.

8. Difusió

8.1. Publicacions sobre documentació

De la col·lecció internacional de 118 volums *Chartae Latinae Antiquiores*, que recull els documents llatins més antics, es van presentar els tres volums que recullen la documentació que fa referència a Catalunya i que, en bona part, està guardada als Arxius capitulars i diocesans de Catalunya. La recopilació l'han dut a terme el Dr. Jesús Alturo, catedràtic en paleografia, i la Prof. Tània Alaix, docents a la Universitat Autònoma de Barcelona. En concret, en el volum 113, s'hi

han reproduït els set documents originals més antics de l'Arxiu Capitular de la Catedral i de l'Arxiu Diocesà:

De l'Arxiu Capitular de la Catedral:

- Precepte del rei Carles II el Calb a favor del Monestir de Sant Martí de la Muga (844).
- Precepte del rei Carloman al bisbe Teotari (881), que conserva el segell de cera.
- Precepte del rei Odó (889-891).
- Butlla del papa Formós (892). En paper, exposada al Tresor de la Catedral.
- Butlla del papa Romà (897). En paper, exposada al Tresor de la Catedral.

De l'Arxiu Diocesà:

- Fragment de precepte del rei Odó (889). Monestir de Sant Pere de Besalú.
- Document del rei Odó al bisbe Serfededéu (891).

La presentació va tenir lloc a la Biblioteca de Catalunya el 18 de novembre, en un acte presidit per la Consellera de Cultura de la Generalitat, Hble. Sra. Mariàngela Vilallonga, i en què van ser presents els arxivers capitulars i diocesans de Barcelona, Girona i Urgell. El Dr. Josep M Salrach, catedràtic emèrit d'Història Medieval, en va fer la presentació.

A més, han aparegut, entre altres, els següents estudis i edicions de llibres a partir de documentació de l'Arxiu Diocesà, l'Arxiu Capitular o el fons antic de la Biblioteca:

- Anglada i Mas, Anna Maria. "El paisatge sonor de Palamós entre 1770 i 1850 : l'església de Santa Maria i el convent de Nostra Senyora de Gràcia". Dins: *Revista Catalana de Musicologia* (Núm. X, 2017, pp. 171-190)
- "Sant Cebrià : 1019-2019". Sant Cebrià de Vallalta : Centre d'Estudis Sant Cebrià, 2019

- Bosch Portell, Mònica. “La formació d’una classes dirigent (1790-1850) : els Carles en la societat gironina”. Tesi doctoral per la Universitat de Girona, autoedició, 2018
- Correyero, Miquel [et al.], Coord. “Romanyà de la Selva : el terme forestal de Santa Cristina d’Aro”. Santa Cristina : Ajuntament, 2019. (Estudis Cristinencs ; 3)
- Egea Codina, Antoni. “Llers”. Girona : Diputació de Girona, 2019. (Quaderns de la Revista de Girona ; 201. Monografies locals ; 115)
- Fidora Alexander & Hasselhoff, Görge k. (eds.) “The Talmud in Dispute During the High Middle Ages”. Barcelona : Universitat Autònoma, 2019 (Documents ; 116).
- Frigola, Joan, “Capellada : història i evolució d’un barri de Besalú”. Besalú : Ajuntament [et al.], 2019
- Mitjans, Rafel ; Soler, Teresa. “Riudarenes, ahir, ara i sempre : Sant Ponç a Riudarenes”. Riudarenes : Ajuntament [et al.], 2019
- Pallàs Mariani, Xavier. “Campanes i campanars de la Garrotxa”. Olot : Bassegoda edicions, 2019
- Reixach Sala, Albert. “El usos de l’aigua a la Girona preindustrial : Segle XIV-inicis del segle XVIII”. Girona : IEG, 2019
- Rustullet Noguer, Miquel. “Sant Patllari, l’ermita i els ermitans”. Dins: *Revista de Banyoles*. (Febrer, 2019, pp. 12-15)
- Solà i Colomer, Xavier; Valls i Grau, Josep. “Amer”. Girona : Diputació, 2019 (Quaderns de la Revista de Girona ; 201. Monografies Locals ; 202)

**Annals de l’Institut d’Estudis Gironins. Volum LX (2019):*

- Freixas i Camps, Pere i Fumanal i Pagès, Miquel Àngel. “Els Marenyà (...130-1380...), mestres picapedrers de Girona”, (pp. 195-230)

- Palmada, Guerau. “La Guerra Gran al front del Fluvià (1794-1795): els combats de Serinyà i Esponellà”, (279-322)
- Puig i Oliver, Jaume de. “Vint documents gironins de l’Archivo Histórico Nacional de Madrid”, (pp. 139-194)

**Quaderns de la Selva*, Volum 30 (2018):

- Mundet Torres, Joan, “Sant Grau d’Ardenya (Tossa). Aproximació a la seva fundació llegendària i a la fonamentació històrica”, pp. 55-90.
- Ribes i Marí, Enric. “Aproximació a dos cognoms selvatans: Ruhí i Ballell”, (pp. 35-53)

8.2. Exposicions

- *Oliva episcopus*. Vic, del 27 d’octubre de 2018 al 10 de febrer de 2019. Organitzada pel Museu episcopal, l’Ajuntament i el Bisbat de Vic junt amb la Generalitat de Catalunya. L’exposició proposà una visió renovada d’Oliva, el seu context i els diferents aspectes de la seva trajectòria a través dels testimonis materials i documentals més importants de la seva vida i entorn. L’Arxiu Diocesà hi cedí un pergamí del fons de Sant Pere de Besalú (pergamí núm. 3) de l’any 978, en què es dota el monestir.

- Begur. Exposició temporal, del 4 al 19 de maig de 2019, de la còpia d’un document del Cartoral de Carlemany amb el primer esment de senyor del castell del municipi, en motiu del mil·lenari.

8.3. Concert sobre documentació musical

L’Associació Música Antiga de Girona, el 29 de desembre de 2019 a l’Auditori de la Mercè de Girona, va fer un concert dedicat a les Nades del barroc gironí, amb partitures dels segles XVII i XVIII de l’Arxiu capitular.

9. Servei al públic

Durant aquest any la sala de consulta s'ha obert al públic durant 194 sessions, amb un total de 776 hores d'atenció amb 925 visites, de les quals més de 750 han fet ús dels ordinadors per fer recerques genealògiques, històriques o utilitzar el catàleg del fons de la Biblioteca.

Total peticions de documents o llibres del dipòsit per a consulta:

2019	<i>Biblioteca</i>	<i>Arxiu</i>	<i>Totals mensuals</i>
<i>gener</i>	36	32	68
<i>febrer</i>	19	47	66
<i>març</i>	11	14	25
<i>abril</i>	15	15	30
<i>maig</i>	39	35	74
<i>juny</i>	53	49	102
<i>setembre</i>	67	74	141
<i>octubre</i>	29	51	80
<i>novembre</i>	17	25	42
<i>desembre</i>	15	34	49
totals per fons	301	376	677

S'han demanat en préstec 71 llibres del dipòsit de la Biblioteca.

S'ha autoritzat la captació de 498 imatges, de les quals 27 han estat reproduïdes per a ser publicades total o parcialment; s'han gestionat prop de 800 peticions a través de correu electrònic; també s'han elaborat i enviat 352 imatges o certificacions de partides sacramentals.

Durant el 2019 han visitat les instal·lacions de l'Arxiu i de la Biblioteca els grups següents: els alumnes de Metodologia de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona, antics

alumnes del Seminari menor i els seus familiars amb motiu de la presentació del llibre de records *Els primaris del curs 1964-1965 del Seminari de Girona*, un grup de personal de les oficines de la Generalitat a Girona, amb motiu del Dia mundial dels Arxius i el personal de la Biblioteca Carles Rahola de Girona.

10. Comptes

10.1. Despeses de funcionament

Despeses ordinàries

1.- Adquisicions de llibres	4.163,79 €
2.- Subscripcions publicacions periòdiques	1.867,84 €
3.- Enquadernacions	1.645,60 €
4.- Restauracions	7.599,04 €
5.- Material fungible	1.908,75 €
6.- Informàtica i equipament	9.110,90 €
7.- Peatges, porteria	2.832,49 €
8.- Col·laboracions externes	4.359,55 €
9.- Serveis i manteniment	19.821,28 €
10.- Neteja	2.606,63 €
11.- Subministraments	17.268,64 €
12. - Aportació despeses edifici Seminari	6.945,84 €
13.- Nòmines del personal	110.089,48 €

Despeses extraordinàries

Adquisició planeres pergamins	16.970,25 €
Total despeses:	207.190,58 €

10.2. Ingressos

1.- Aportacions dels usuaris per serveis	1.312,39 €
2.- Aportació de l'administració del Bisbat per a despeses ordinàries	138.495,39 €
3.- Aportació del Capítol Catedral	50.412,55 €
4.- Aportació extraordinària a càrrec de l'administració del Bisbat	16.970,25 €
Total ingressos:	207.190,58 €

Girona, gener de 2020

JOAN NASPLEDA, director.

ANNA BANCELLS, ALBERT SERRAT I JOAN VILLAR,
de l'equip de l'Arxiu diocesà, l'Arxiu capitular i de la
Biblioteca diocesana del Seminari de Girona.

Arxiu diocesà

Arxiu capitular de la
Catedral

Biblioteca diocesana del
Seminari

GIRONA

Pujada Sant Martí, 12
17004, Girona
(edifici del SEMINARI, 3er. pis)
Tel. 972 48 73 46

Horaris:

Dilluns a dijous de 16 a 20 h.
Dijous de 10 a 14h, consultes convingudes

<http://www.arxiuadg.org>
info@arxiuadg.org – arxiu@catedraldegirona.org